

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

11 päivänä kesäkuuta 2015 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Arvonlisävero – Direktiivi 2006/112/EY – 9 artikla, 73 artikla, 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta ja 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohta – Veron peruste – Maanalaisten alueiden käytöstä kannettavien kunnallisten maksujen, jotka kaasun jakeluverkon konsession haltijayhtiö on maksanut, määrän sisällyttäminen sen arvonlisäveron perusteeseen, jota sovelletaan palveluun, jonka kyseinen yhtiö suorittaa kaasun myynnistä vastaavalle yhtiölle

Asiassa C-256/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugali) on esittänyt 19.11.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.5.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lisboagás GDL – Sociedade Distribuidora de Gás Natural de Lisboa SA

vastaa

Autoridade Tributária e Aduaneira,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Ó Caoimh sekä tuomarit E. Jarašiūnas (esittelevä tuomari) ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Lisboagás GDL – Sociedade Distribuidora de Gás Natural de Lisboa SA, edustajinaan advogado N. Pena ja advogado L. Scolari,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään M. Germani ja K. Karavasili,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, R. Campos Laires ja A. Cunha,
- Euroopan komissio, asiamiehinään P. Guerra e Andrade ja L. Lozano Palacios,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun

neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL L 347, s. 1; jäljempänä arvonlisäverodirektiivi) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Lisboagás GDL – Sociedade Distribuidora de Gás Natural de Lisboa SA (jäljempänä Lisboagás) ja Autoridade Tributária e Aduaneira (vero- ja tulliviranomainen) ja jossa on kyse vuoden 2012 touko-, kesä- ja heinäkuuta koskevista arvonlisäveroilmoituksista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Verovelvollisella’ tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti missä tahansa harjoittaa liiketoimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta.

Liiketoimintana pidetään kaikkea tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittamaa toimintaa, mukaan lukien kaivostoiminta, maataloustoiminta ja vapaa ammattitoiminta tai vastaava. Liiketoimintana pidetään erityisesti aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämistä jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa.”

4 Mainitun direktiivin 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Valtioita, hallinnollisia alueita, kuntia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei niiden viranomaisen ominaisuudessa harjoittaman toiminnan tai suorittamien liiketoimien osalta ole pidettävä verovelvollisina, vaikka ne tämän toiminnan tai liiketoimien yhteydessä kantaisivat maksun, lupamaksun, jäsenmaksun tai korvauksen.”

5 Direktiivin 73 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Muiden kuin 74–77 artiklassa tarkoitettujen tavaroiden luovutusten tai palvelujen suoritusten osalta veron peruste käsittää kaiken sen, mikä muodostaa luovuttajan tai suorittajan näistä liiketoimista hankkijalta tai kolmannelta saaman tai saatavan vastikkeen, mukaan lukien näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvät tuet.”

6 Mainitun direktiivin 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaan verot, tullit, tuontimaksut ja muut maksut, lukuun ottamatta itse arvonlisäveroa, on sisällytettävä veron perusteeseen.

7 Mainitun direktiivin 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa sitä vastoin säädetään, ettei veron perusteeseen sisällytetä verovelvollisen hankkijalta saamia eriä, jotka ovat jälkimmäisen nimissä ja lukuun kertyneiden kustannusten korvausta ja jotka verovelvollisen kirjanpidossa käsitellään läpikulkuerinä.

Portugalin oikeus

8 Arvonlisäverolain (Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado; jäljempänä CIVA) 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1 – Verovelvollisia ovat

a) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka itsenäisesti ja tavanomaisesti harjoittavat tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan toimintaa, mukaan lukien kaivostoiminta, maataloustoiminta ja vapaa ammattitoiminta, sekä henkilöt, jotka samoin itsenäisesti suorittavat

yhden ainoan verollisen liiketoimen, jos kyseinen liiketoimi on mainittuihin toimintoihin liitännäinen, riippumatta siitä, missä se tapahtuu, tai silloin, kun mainitusta yhteydestä huolimatta kyseinen liiketoimi täyttää sen edellytyksen, että sillä on tosiasiallista vaikutusta luonnollisten henkilöiden tuloveroon – – ja oikeushenkilöiden tuloveroon – –

– –

2 – Valtio ja muut julkisoikeudelliset yhteisöt eivät kuitenkaan ole verovelvollisia niiden toimien osalta, joita ne toteuttavat viranomaisen toimivaltaa käyttäessään, ja tämä pätee myös silloin, kun ne perivät maksuja tai muita vastikkeita, ellei tästä aiheudu kilpailun vääristymistä.”

– –”

9 CIVA:n 16 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1 – Ellei 2 ja 10 momentin säännöksistä muuta johdu, verollisten tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten veron peruste on hankkijalta, vastaanottajalta tai kolmannelta saatu tai saatava vastike.

– –

5 – Verollisten tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten veron perusteeseen on sisällytettävä seuraavat erät:

a) verot, tullit ja maksut, lukuun ottamatta itse arvonlisäveroa;

– –

6 – Edellisessä momentissa tarkoitettuun veron perusteeseen ei sisällytetä seuraavia eräiä:

– –

c) tavaroiden hankkijan tai palvelujen vastaanottajan nimissä ja lukuun maksettuja määriä, jotka verovelvollinen on kirjannut asianmukaisesti kolmansille osapuolille suoritettavina läpikulkuerinä;

– –”

10 Paikallisten julkisyhteisöjen yleisen maksujärjestelmän hyväksymisestä 29.12.2006 annetun lain nro 53-E/2006 (Lei n° 53-E/2006, de 29 de dezembro 2006, que aprova o regime geral das taxas das autarquias locais; Diário da República, 1 sarja, nro 249) 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Paikallisten julkisyhteisöjen maksut ovat veloituksia, jotka perustuvat paikallisen julkisen palvelun konkreettiseen suorittamiseen, paikallisten julkisyhteisöjen julkiseen tai yksityiseen omaisuuteen kuuluvien hyödykkeiden yksityiseen käyttöön tai yksityisten tahojen menettelyn juridisen esteen poistamiseen silloin, kun tämä kuuluu lain mukaan paikallisten julkisyhteisöjen toimivaltaan.”

11 Mainitun lain 6 §:n 1 momentin c kohdassa annetaan kunnille mahdollisuus periä mainitunlaista maksua siinä tapauksessa, että ”kunnan julkiseen tai yksityiseen omaisuuteen kuuluvia hyödykkeitä käytetään”.

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

12 Lisboagás on Lissabonin (Portugali) alueen kuntien kaasunjakeluverkon julkisen palvelun yksinoikeudella saanut konsession saaja, joka vastaa erityisesti mainitun verkon kehittämisestä, hyödyntämisestä ja ylläpidosta. Koska mainittu verkko muodostuu muun muassa tiettyjen

konsession alueella sijaitsevien kuntien julkiselle alueelle asennetuista maanalaisista putkistoista, Lisboagásin on maksettava kyseisten kuntien perimää maanalaisten alueiden käytön maksua (taxa de ocupação do subsolo, jäljempänä TOS).

13 Konsessiosopimuksen mukaan sen jälkeen, kun Lisboagás on maksanut TOS:n kunnille, se vyöryttää kyseisten verojen määrän kaasun myynnistä konsessioalueella vastaavan yhtiön maksettavaksi, kun se laskuttaa kyseiseltä yhtiöltä verkkoinfrastruktuurin käytöstä kaasun toimittamisessa kuluttajille. Tämän jälkeen viimeksi mainittu yhtiö vyöryttää TOS:in määrän kuluttajien maksettavaksi kaasuntoimituslaskussa.

14 Verohallinnon ohjeiden mukaan Lisboagás on maksanut arvonlisäveron normaalilla 23 prosentin verokannalla sen TOS:n määrästä, joka on sittemmin vyörytetty kuluttajien maksettavaksi vuoden 2012 touko-, kesä- ja heinäkuussa. Se on merkinnyt kyseisen arvonlisäveron vastaaviin kausi-ilmoituksiinsa ja maksanut sen ajoissa.

15 Sen jälkeen kun Lisboagásin oikaisuvaatimukset oli hylätty, Lisboagás saattoi 29.4.2013 asian Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) käsiteltäväksi.

16 Mainitun vaatimuksensa tueksi Lisboagás väittää muun muassa, ettei TOS:n vyöryttäminen ole arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa, koska siitä ei saada suoraa tai välillistä vastiketta, minkä vuoksi – koska kyseessä ei ole vastikkeellinen toiminta – se ei tuo arvonlisää.

17 Lisboagás väittää myös, että arvonlisäverodirektiivin 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa, joka on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä CIVA:n 16 §:n 5 momentin a kohdalla, ei sovelleta TOS:iin, koska viimeksi mainittu ei ole suorassa yhteydessä Lisboagásin harjoittamaan veronalaiseen liiketoimintaan, koska se ei liity konsessiosopimuksen kohteena olevan toiminnan harjoittamiseen ja erityisesti koska sen kantaminen ei ole tosiasiallinen vastike veronalaisesta liiketoimesta, jonka se on suorittanut kaasua myyvälle yksikölle.

18 Lisboagás huomauttaa vielä, että koska TOS ei kuulu arvonlisäveron soveltamisalaan kuntien kantaessa sen CIVA:n 2 §:n nojalla, pelkästään niiden vyöryttäminen edelleen ilman minkäänlaista voittomarginaalia ei sen mukaan pitäisi johtaa sen sisällyttämiseen arvonlisäveron perusteeseen. Arvonlisäveron neutraalisuuden periaate edellyttää, että tietyn menon arvonlisäverokohtelu säilyy samana, kun tämän menon täsmällinen määrä laskutetaan edelleen kolmannelta.

19 Autoridade Tributária e Aduaneira väittää, että sen arvonlisäveron, jonka Lisboagás on kantanut ja saanut asiakkaaltaan, määrän palauttaminen Lisboagásille johtaisi kansallisen lainsäädännön ja unionin oikeuden vastaiseen perusteettoman edun saamiseen.

20 Autoridade Tributária e Aduaneira väittää myös, että julkisen omaisuuden käyttö merkitsee sellaista kulutustointia, joka arvonlisäveron kannalta rinnastetaan palvelujen suorittamiseen, eikä voida väittää, että TOS:n maksaminen ei ole suorassa yhteydessä Lisboagásin veronalaisiin liiketoimiin, koska kaasun jakelu suoritetaan tietyn alueen tai kunnan maanalaisella alueella.

21 Se katsoo, että vaikka TOS:n kantaminen ei ole arvonlisäveron alaista, sikäli kuin kunnat ovat myöntäneet julkisen omaisuuden konsessiot viranomaisen toimivaltaa käyttäessään, yksityisoikeudellisen oikeushenkilön suorittama veron vyöryttäminen puolestaan on osa moniosaista palvelujen suoritusta, joka päättyy kaasun toimittamiseen kuluttajille.

22 Kansallinen tuomioistuin huomauttaa, että Lisboagás pyytää ennakkoratkaisupyynnön esittämistä ja että sen pääasian oikeudenkäynnissä antamaan ratkaisuun ei voida hakea

muutosta.

23 Tässä tilanteessa Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko Euroopan unionin oikeuden vastaista kantaa arvonlisävero silloin, kun maakaasun jakeluinfrastruktuurin toimittava yksityinen yritys vyöryttää infrastruktuurin muodostavien putkistojen sijaintikunnille maksettavia maankäyttömaksuja vastaavat määrät palveluitaan käyttävän yrityksen maksettavaksi sisällyttämättä niihin mitään lisämääriä?

2) Koska paikalliset julkisyhteisöt perivät maankäyttömaksut viranomaisen toimivaltaa käyttäessään sisällyttämättä niihin arvonlisäveroa, onko Euroopan unionin oikeuden vastaista, että arvonlisävero kannetaan silloin, kun maakaasun jakeluinfrastruktuurin toimittava yksityinen yritys vyöryttää maksamiaan maankäyttömaksuja vastaavat määrät palveluitaan käyttävän yrityksen maksettavaksi?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

24 Koska komissio huomauttaa ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei täsmennä, minkä unionin oikeuden säännösten tulkintaa se haluaa, eikä myöskään niitä syitä, joiden johdosta se on ryhtynyt tarkastelemaan mainitun oikeuden tulkintaa, on muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan mukaan ennakkoratkaisupyynnöön on sisällytettävä selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä.

25 Koska olettamana kuitenkin on, että unionin oikeuteen liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta, unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeussäännön tulkittamisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio Cipolla ym., C-94/04 ja C-202/04, EU:C:2006:758, 25 kohta ja tuomio Chartered Institute of Patent Attorneys, C-307/10, EU:C:2012:361, 32 kohta).

26 Vaikka käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä täsmennyksiä niistä unionin oikeuden säännöksistä, joiden tulkintaa pyydetään, eikä myöskään niistä syistä, joiden johdosta kansallinen tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan mainitun oikeuden tulkintaa, samaisessa pyynnössä olevasta pääasian oikeudenkäynnin kuvauksesta ja esitetyistä kysymyksistä ilmenee, että kysymykset koskevat arvonlisäverodirektiivin tulkintaa ja että merkitykselliset säännökset näihin kysymyksiin vastaamiseksi – kun otetaan huomioon erityisesti Lisboagásin esittämät väitteet – ovat arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohta, 73 artikla, 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta ja 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohta. Ennakkoratkaisupäätöksestä ilmenee myös, että vastaus näihin unionin oikeuden tulkintaa koskeviin kysymyksiin on tarpeen kyseisen oikeusriidan ratkaisemiseksi.

27 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyynnö on otettava tutkittavaksi.

28 Asiakysymyksestä on todettava, että näillä kahdella kysymyksellään, jotka on syytä tutkia

yhdessä, kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohtaa, 73 artiklaa, 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdtaa ja 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisten verojen tai maksujen määrä, jonka kaasun jakeluverkon konsession haltijayhtiö maksaa kunnille näiden kuntien julkisten alueiden käytöstä ja jonka kyseinen yhtiö sitten vyöryttää edelleen toiselle yhtiölle, joka vastaa kaasun myynnistä ja joka vyöryttää sen edelleen lopullisille kuluttajille, on sisällytettävä sen arvonlisäveron perusteeseen, jota sovelletaan palveluun, jonka ensimmäinen näistä yhtiöistä suorittaa toisena mainitulle yhtiölle.

29 Arvonlisäverodirektiivin 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaan verot ja maksut, lukuun ottamatta itse arvonlisäveroa, on sisällytettävä veron perusteeseen. Unionin tuomioistuin on jo täsmentänyt, että jotta verot tai maksut voisivat kuulua arvonlisäveron perusteeseen, vaikka ne eivät ole arvonlisää eivätkä ne muodosta taloudellista vastiketta tavaroiden luovutuksesta tai palvelun suorituksesta, niillä täytyy olla suora yhteys tähän luovutukseen tai suoritukseen ja että se, onko kyseisen veron tai maksun verotettava tapahtuma sama kuin arvonlisäveron verotettava tapahtuma, on ratkaiseva tekijä selvitetessä tällaisen yhteyden olemassaoloa (ks. vastaavasti tuomio De Danske Bilimportører, C-98/05, EU:C:2006:363, 17 kohta; tuomio komissio v. Puola, C-228/09, EU:C:2010:295, 30 kohta; tuomio komissio v. Itävalta, C-433/09, EU:C:2010:817, 34 kohta ja tuomio TVI, C-618/11, C-637/11 ja C-659/11, EU:C:2013:789, 37 ja 39 kohta).

30 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyyntöä ilmenee, että Lisboagás maksaa TOS:n kunnille ennen sitä arvonlisäveron alaista liiketoimintaa, joka toteutuu Lisboagásin ja sen yhtiön välillä, joka vastaa kaasun myynnistä kuluttajille, ja täysin riippumatta mainitusta liiketoimesta vastikkeena kunnan julkisen alueen käyttämisestä, koska Lisboagásin tarjoaman kaasuverkon infrastruktuuria sijaitsee mainitulla alueella. Lisboagás vyöryttää tämän jälkeen TOS:n määrän kaasun myynnistä vastaavan yhtiön maksettavaksi laskuttaessaan tätä näiden infrastruktuurien käytöstä kaasun toimittamiseen kuluttajille.

31 Tästä seuraa, että TOS ei vastaa arvonlisää eikä ole taloudellinen vastike arvonlisäveron alaisesta liiketoimesta, joka toteutuu kaasun jakeluverkon konsession haltijayhtiön ja kaasun myynnistä vastaavan yhtiön välillä, ja että TOS:n verotettava tapahtuma ei vastaa arvonlisäveron verotettavaa tapahtumaa, joten se ei ole suorassa yhteydessä mainittuun liiketoimeen.

32 Tämän johdosta TOS ei kuulu niihin veroihin tai maksuihin, jotka on arvonlisäverodirektiivin 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla sisällytettävä arvonlisäveron perusteeseen.

33 Kun siis Lisboagás vyöryttää TOS:n määrän kaasun myynnistä vastaavan yhtiön maksettavaksi laskuttaessaan tätä edellä mainitun infrastruktuurin käytöstä kaasun toimittamiseen kuluttajille, Lisboagás ei vyörytä TOS:ia itsessään vaan julkisen alueen käytöstä perittävän hinnan. Tämä hinta on osa Lisboagásin kokonaiskustannuksia, ja se sisältyy sen palvelun hintaan, jonka kaasun myynnistä vastaava yhtiö maksaa. Sillä seikalla, että konsessiosopimuksen mukaan TOS mainitaan erikseen Lisboagásin laskuissa ja kaasun myynnistä vastaavan yhtiön kuluttajille esittämissä laskuissa, ei ole tältä osin merkitystä.

34 Tämän johdosta TOS:n määrä on osa vastiketta, jonka Lisboagás saa palveluistaan kaasun myynnistä vastaavalta yhtiöltä, eikä asiassa ole kiistetty, että nämä palvelut ovat arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ”liiketoimintaa”. Mainitun direktiivin 73 artiklan mukaisesti tämä määrä on näin ollen sisällytettävä kyseisen palvelun arvonlisäveron perusteeseen.

35 TOS:n määrää ei myöskään voida jättää edellä mainitun palvelun arvonlisäveron perusteen ulkopuolelle arvonlisäverodirektiivin 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdan perusteella,

koska tätä määrää ei kanneta kaasun myynnistä vastaavan yhtiön tai kuluttajien nimissä ja lukuun kertyneiden kustannusten korvauksena vaan vastikkeena kustannuksesta, joka Lisboagásille on aiheutunut julkisen alueen käytöstä liiketoimintaansa varten.

36 Toisin kuin Lisboagás väittää, TOS:n sisällyttäminen arvonlisäveron perusteeseen, jota sovelletaan siihen palveluun, jonka se suorittaa kaasun myynnistä vastaavalle yhtiölle, ei ole vastoin verotuksen neutraalisuuden periaatetta, joka on esteenä sille, että samankaltaisia ja siis keskenään kilpailevia tavaroiden luovutuksia tai palvelujen suorituksia kohdellaan arvonlisäverotuksessa eri tavalla (ks. vastaavasti tuomio BG? Leasing, C?224/11, EU:C:2013:15, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla kuntia ei ole pidettävä arvonlisäverovelvollisina, kun ne kantavat TOS:n kaltaisen maksun, kun taas direktiivin 9 artiklan perusteella Lisboagásin kaltaisia yhtiöitä pidetään arvonlisäverovelvollisina, jos ne harjoittavat mainitussa säännöksessä tarkoitettua liiketoimintaa. Kuten tämän tuomion 31, 33 ja 34 kohdassa esitetyistä toteamuksista ilmenee, TOS:n kantaminen kuntien toimesta ja se, että Lisboagás luovuttaa kaasun myynnistä vastaavalle yhtiölle oikeuden käyttää tarjoamaansa kaasuverkkoa TOS:n sisältävän vastikkeen maksamista vastaan, eivät ole ”samankaltaisia liiketoimia”.

38 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyihin kahteen kysymykseen on vastattava, että arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohtaa, 73 artiklaa, 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa ja 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisten maksujen määrä, jonka kaasun jakeluverkon konsession haltijayhtiö maksaa kunnille näiden kuntien julkisten alueiden käytöstä ja jonka kyseinen yhtiö sitten vyöryttää edelleen toiselle yhtiölle, joka vastaa kaasun myynnistä ja joka vyöryttää sen edelleen lopullisille kuluttajille, on arvonlisäverodirektiivin 73 artiklan nojalla sisällytettävä sen arvonlisäveron perusteeseen, jota sovelletaan palveluun, jonka ensimmäinen näistä yhtiöistä suorittaa toisena mainitulle yhtiölle.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 9 artiklan 1 kohtaa, 73 artiklaa, 78 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa ja 79 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisten maksujen määrä, jonka kaasun jakeluverkon konsession haltijayhtiö maksaa kunnille näiden kuntien julkisten alueiden käytöstä ja jonka kyseinen yhtiö sitten vyöryttää edelleen toiselle yhtiölle, joka vastaa kaasun myynnistä ja joka vyöryttää sen edelleen lopullisille kuluttajille, on kyseisen direktiivin 73 artiklan nojalla sisällytettävä sen arvonlisäveron perusteeseen, jota sovelletaan palveluun, jonka ensimmäinen näistä yhtiöistä suorittaa toisena mainitulle yhtiölle.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.